

עם ציון יום הזיכרון
 לשואה ולגבורה תשע"א
 אנו מציינים גם 20 שנה
 לחנוכת אתר הזיכרון
 בכפר מנחם.
 האתר נחנך ב-1991,
 3 שנים אחרי הקמת
 ועדת ההנצחה.

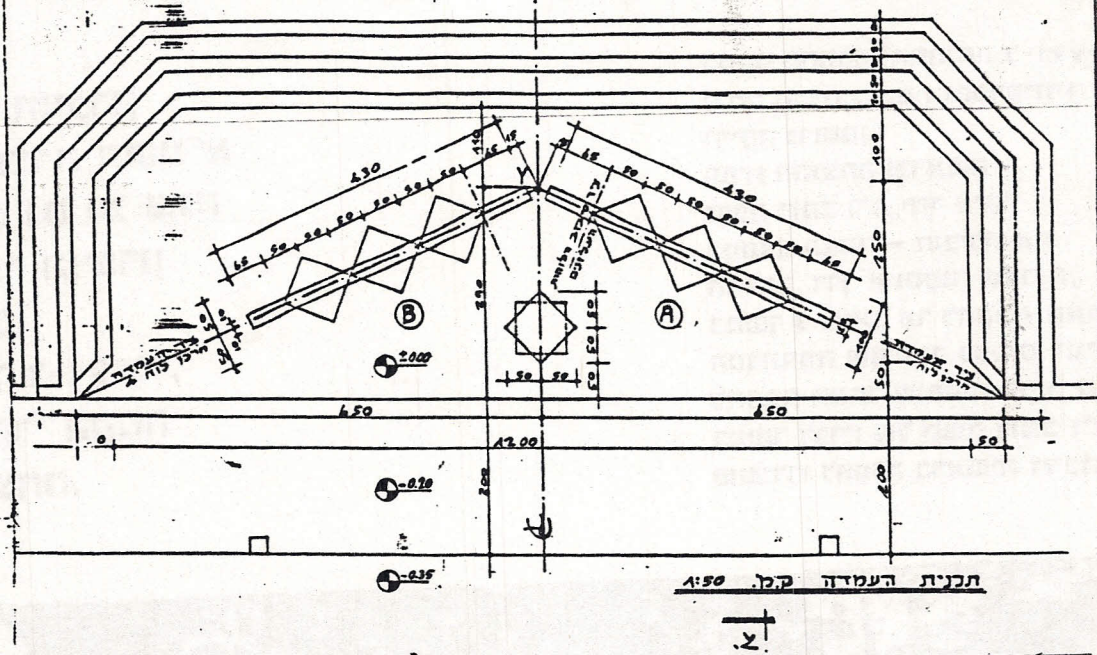
במקס החנוכה (הפתיחה ב-1991)
 נחה חברת הכנסת והפרטיזנית
 חייקה גרוסמן.
 ועדת ההנצחה ובראשה -
 משה דומב ז"ל, יחד איחי,
 כמעצב האתר - הובילה את
 המהלך, דרך אינספור ישיבות,
 במשך 3 שנים, עד להקמת האתר.
 הפרוגרמה שנכתבה כבסיס רעיוני
 להקמת האתר שימשה מקור השראה.
 בעיקר דבריו של משה דומב ז"ל,
 ששודרו לוועדה בראשית דרכה.

בשנה העשרים להקמת האתר,
 שיפצנו בתרומה של משפחת דומב-
 רגינה, אינה, אמה ושרה ל'ה,
 את הלוחות הקרמיים וחידשנו
 את צביעת שמות הנספים ומנציחיהם.
 תודה למשפחת דומב על התרומה.

הביא לדפוס:
 משה סעידי
 1.5.2011

קטע מדבריו
של משה דומב ז"ל, שנאמר
במקס פתחת אתר הזיכרון:

יודעים אנו שבימים ההם, עת שקעתם במצולות הייאוש, נחמתכם היחידה היתה שאנחנו, שארי בשרכם, ננקום את נקמתכם. אכן, משאלת לבכם החגשמה, הקמנו מולדת לעמנו, אליה נוהרים המוני בית ישראל מגלוי יוח שונות. תהא זאת נחמתנו, נחמה-פורתא למכאובינו.

היום הזה מילאנו את חובתנו והקמנו יד-ושם ליקירינו. מעתה יהיה לנו מקום לפקוד ולהתייחד אתם בימי שמחה כבימי יגון, כנהוג במסורת ישראל.

הצבנו את המצבה הזאת בסמוך למקום שבו ייטמן עפרנו לאחר שנלך לעולמנו. בזה יתמזגו שמותינו עם שמותיכם ויהוו שרשרת רצופה לדורי-דורות.

משה דומב

דברים בטקס הסרת הלוט

היום אנו מסירים את הלוט מעל מצבת הזכרון, ובזה אנו גם מסירים מעט מהמועקה הרובצת על לבנו על שלא השכלנו עד כה להקים יד-ושם לזכר בני משפחותינו שניספו בשגאה. הם נכרתו מארץ החיים, שמש ומקום קבורתם לא ייזכרו ולא ייפקדו, ולנו לא ניתן להשתטח על קבר-אבות.

מאז שחדרה לתודעתנו האמת הנוראה על השמדת עמנו - וביניהם הורינו ואחינו - אין מנוח לנפשנו שמא לא נהגנו כשורה, שמא שגינו שלא היינו איחם בעת צרה. כשנפרדנו ממשפחותינו בדרך שבחרנו בה, היינו בטוחים שהולכים אנו להגשים חלום דורות: להקים מולדת לעמנו. חשנו בלבנו בפורענות המתקרבת; היינו משוכנעים שנקים ארץ מקלט לעמנו ובכך נקדים חרופה למכה. אך לא הספקנו להשלים את המלאכה: החיה הגרמנית הקדימה אותנו והיינו חסרי-ישע. לא זכינו להעלות ארצה את בני משפחותינו - חלום כל הדורות בכל הגלויות.